

**DECIZIE**

25 februarie 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil al Curții de Apel Chișinău

în componența:

Președintele ședinței

Ana Panov

Judecătorii

Ala Nogai și Anatolie Minciuna

Grefier

Victoria Sajin

examinând, în ședință publică, apelul declarat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, împotriva hotărârii Judecătoria Râșcani, mun.Chișinău din 22.10.2014, adoptată în cauza civilă la cererea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova privind sistarea temporară a licenței seria AA nr.064673, eliberate SRL „Dominic”,

**a c o n s t a t a t :**

**Pretențiile reclamantului:**

1. La 08.10.2014 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică s-a adresat cu cerere în judecată în temeiul art.343<sup>1</sup>-343<sup>4</sup> CPC, privind sistarea temporară a licenței SRL „Dominic” pe un termen de 6 luni.

2. În motivarea acțiunii a indicat, că în cadrul ședinței Consiliului de administrare al ANRE din 06.10.2014 s-a luat act de Raportul privind controlul activității autorizare prin licență a SRL „Dominic”, realizat pentru perioada anilor 2011-2013 și s-a hotărât inițierea procedurii de suspendare a licenței seria AA nr.064673, pentru genul de activitate importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat.

Hotărârea Consiliului a fost determinată de abaterile esențiale de la cadrul normativ legal, admise de către SRL „Dominic” în procesul activității acestuia. Astfel, SRL „Dominic” a încălcat condițiile generale stabilite expres și imperativ la art.12 lit.b) al Legii nr.461 din 30.07.2001 privind piața produselor petroliere, precum și a pct.4.3 al Metodologiei calculării și aplicării prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea ANRE nr.263 din 05.10.2007, care instituie obligativitatea ținerii evidenței separate a cheltuielilor aferente activităților de import, de comercializare cu ridicata și a activității de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere; SRL „Dominic” nu s-a conformat art.22 alin.(2) al Legii, precum și pct.5.2 din condițiile licenței potrivit cărora participanții la piața produselor petroliere au obligația de a ține evidența separată a cheltuielilor și veniturilor pentru fiecare gen de activitate de pe piața produselor petroliere; De asemenea, de către SRL „Dominic” au fost încălcate prevederile pct.5.1 din Condițiile licenței în partea ce ține de calcularea prețurilor de comercializare cu ridicata a gazului lichefiat, precum și a prevederilor pct.4.4 din Metodologie, care stabilesc imperativ că prețurile de comercializare cu ridicata și cu amănuntul sânt prețuri plafon și nu pot fi depășite de către vânzători. Întreprinderile petroliere pot comercializa cu ridicata și cu amănuntul produsele petroliere la prețuri mai reduse decât cele plafon, însă fără a majora prețurile pentru alți consumatori. Astfel, menționează petiționarul că, deși SRL „Dominic” a prezentat spre aprobare ANRE anumite calcule și prețuri pentru comercializarea gazelor lichefiate, întreprinderea a realizat comercializarea produselor petroliere cu depășirea prețurilor stabilite, în lipsa acordului Agenției. În consecință, prin comercializarea gazului lichefiat la prețuri care depășesc calculul prețurilor prezentate ANRE, SRL „Dominic” a obținut venituri suplimentare în suma totală de 3 772,1 mii lei;

Menționează reclamanta, că de către SRL „Dominic” a fost admisă și încălcarea dispozițiilor pct.4.8 a Metodologiei, potrivit cărora întreprinderile care desfășoară activitățile de import și comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri, sunt obligate să prezinte ANRE calculele respective pentru a fi aprobate. Prin derogare de la rigorile stabilite, în perioada verificată, SRL „Dominic” a admis abateri de prețuri la comercializarea produselor petroliere cu ridicata, calculele cărora nu au fost prezentate ANRE, după cum prevede cadrul normativ; în perioada de referință, SRL „Dominic” a admis abateri de la cerințele legale imperative stabilite pentru formarea prețurilor de comercializare a produselor petroliere, fiind inclus în calcul cheltuieli neaferente activității licențiate, și în special: - comisioane și adaosuri adiționale aplicate de intermediari la costul mărfurilor importate în sumă de 97,8 mii lei; - cheltuieli aferente dobânzii achitate pentru credite și împrumuturi ce nu țin de activitatea licențiată în sumă de 16,799 mii lei; - cheltuieli de binefacere și sponsorizare în cuantum de 22,5 mii lei; - cheltuieli privind amenziile și penalitățile achitate în valoare de 374,3 mii lei; - cheltuieli privind remunerarea muncii, contribuții sociale și medicale a personalului administrativ, încadrat în alte activități decât cele licențiate, în sumă de 1032,3 mii lei; - alte cheltuieli neproductive.

3. Prin cererea de concretizare din 17.10.2014 ANRE și-a concretizat pretențiile, solicitând emiterea unei hotărâri privind suspendarea, pe un termen de 2 luni a licenței SRL „Dominic”, seria AA, nr.064673, pentru genul de activitate importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat, (f.d.102-103).

**Poziția instanței de fond:**

4. Prin hotărârea Judecătoria Râșcani, mun.Chișinău din 22.10.2014 a fost respinsă cererea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova privind sistarea temporară a licenței seria AA nr.064673, eliberate SRL „Dominic”, ca nefondată.

**Solicitarea apelantului:**

5. La 28.10.2014 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Râșcani, mun.Chișinău din 22.10.2014, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

**Argumentele părților:**

6. În motivarea apelului s-a invocat, că instanța de fond a supus unei examinări aleatorii Raportul privind controlul activității autorizate prin licență a SRL „Dominic” pentru perioada 2011-2013, bazându-se doar pe unele concluzii ale funcționarului, care a efectuat controlul. Or, textul raportului indică un șir întreg de încălcări a cadrului normativ-legal, admise de către intimat pe parcursul activității.

7. Susține că instanța a dat o apreciere derizorie Hotărârii Consiliului de Administrație al ANRE privind inițierea suspendării licenței, în raport cu opinia persoanei care a exercitat controlul. Or, aprecierea încălcărilor statuate într-un act de control se realizează cu concursul obligatoriu al câtorva subdiviziuni din cadrul Agenției, potrivit competențelor functionale, având în vedere faptul că funcționarul care a



exercitat controlul deține studii economice și nu juridice. Concluziile indicate în actul de control reprezintă poziția exclusivă a unei singure persoane, care în anumite circumstanțe poate fi subiectivă, din care considerent Consiliului de Administrație este în drept să decidă și asupra calității actului de control respectiv. Temei pentru inițierea procedurii judiciare de suspendare a licenței fiind Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE.

8. Consideră irațional și inadmisibil argumentul instanței privind nerespectarea procedurii de către ANRE, pe motiv că nu a fost emisă prescripție în vederea lichidării neajunsurilor constatate - odată ce politica de rentabilitate pentru anii suspuși controlului a fost închisă, fiind imposibilă remedierea retroactivă a încălcărilor comise pe parcursul acelei perioade.

9. Cu referire la creditele contractate de către SRL „Dominic”, menționează că mijloacele financiare împrumutate nu au fost destinate activității sale licențiate, fiind ilegală includerea dobânzilor aferente, la formarea prețurilor la produsele petroliere comercializate de către SRL „Dominic”.

10. În ședința judiciară în instanța de apel reprezentantul apelantei Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova, Băieșu Natalia a susținut cererea de apel. A cerut suspendare pe un termen de două luni a licenței SRL „Dominic” seria AA nr.064673 din 04.02.2010. Reprezentantul intimat SRL „Dominic”, avocatul Sicinski Alexandr a cerut respingerea apelului.

#### **Aprecierea instanței de apel:**

11. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul civil consideră apelul drept întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri din următoarele considerente.

12. În conformitate cu art.362 CPC(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Reprezentantul apelantei Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Râșcani, mun.Chișinău din 22.10.2014 la data de 28.10.2014, astfel se constată că apelul este declarat în termen.

13. În conformitate cu art.385 al.(1) lit.c) CPC instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emitând o nouă hotărâre. În conformitate cu art.386 alin.(1) lit.d) CPC, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

14. Art.118 alin. (1) CPC R. Moldova stipulează expres, că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

15. După cum atestă circumstanțele cauzei, la data de 08.10.2014 Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică din Republica Moldova s-a adresat în judecată cu cerere privind sistarea temporară a licenței SRL „Dominic”, ca temei servind hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.693 din 06.10.2014, prin care ANRE a luat act de Raportul privind controlul activității autorizate prin licență a SRL „Dominic” pentru perioada 2011-2013 și a dispus inițierea procedurii de sistare a licenței SRL „Dominic” seria AA nr.064673 din 04.02.2010 pentru importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat. Reieșind din această decizie, precum și, după cum s-a constatat în cadrul examinării pricinii în judecată, temei pentru inițierea procedurii de sistare a licenței a servit Raportul privind controlul activității autorizate prin licență a SRL „Dominic” pentru perioada 2011-2013. Colegiul Civil constată că licența seria AA nr.064673 din 04.02.2010 a expirat la 04.02.2015, însă reieșind din faptul, că la ziua depunerii acțiunii-08.10.2014 licența era în vigoare urmează de dat analiza speței la perioada depunerii cererii de chemare în judecată.

16. În acest context relevante sunt prevederile art. 2 al Legii nr. 451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, potrivit căreia licența reprezintă un act administrativ cu caracter permisiv, eliberat de autoritatea de licențiere în procesul de reglementare a activității de întreprinzător, ce atestă dreptul titularului de licență de a desfășura, pentru o perioadă stabilită, genul de activitate indicat în aceasta, integral sau parțial, cu respectarea obligatorie a condițiilor de licențiere.

17. Dat fiind faptul, că exercitarea drepturilor acordate prin licență sunt condiționate de respectarea cu strictețe a condițiilor licenței, în lumina raționamentelor CEDO, suspendarea activității întreprinzătorului pentru încălcări de legislație, constituie o interferență legală, prevăzută în scopul asigurării controlului activității acestuia și exercitată în interesul general al societății, fapt ce nu contravine art. 1 din Primul Protocol.

18. În acest sens, autoritatea de licențiere este responsabilă pentru supravegherea și asigurarea legalității activității de întreprinzător pentru a cărei desfășurare a eliberat licență, din care considerent legiuitorul a prevăzut posibilitatea suspendării licenței, ca pe un instrument juridic necesar asigurării legalității activităților de întreprinzător desfășurate pe piața produselor petroliere.

19. La caz s-a reținut, că potrivit conținutului Raportului privind controlul activității autorizate prin licență a SRL „Dominic” pentru perioada 2011-2013 s-a constatat, că întreprinderea a încălcat condițiile generale stabilite expres și imperativ la art. 12 lit. b) al Legii nr. 461 din 30.07.2001 privind piața produselor petroliere, precum și a pct. 4.3 al Metodologiei calculării și aplicării prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr.263 din 05.10.2007, care instituie obligativitatea ținerii evidenței separate a cheltuielilor aferente activităților de import, de comercializare cu ridicata și a activității de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere.

20. Totodată, SRL „Dominic” nu s-a conformat art. 22 alin. (2) al Legii, precum și pct. 5.2 din Condițiile licenței potrivit căreia participanții la piața produselor petroliere au obligația de a ține evidența separată a cheltuielilor și veniturilor pentru fiecare gen de activitate de pe piața produselor petroliere.

21. De asemenea, de către SRL „Dominic” au fost încălcate prevederile pct. 5.1 din Condițiile licenței în partea ce ține de calcularea prețurilor de comercializare cu ridicata a gazului lichefiat, precum și a prevederilor pct. 4.4 din Metodologie, care stabilesc imperativ că prețurile de comercializare cu ridicata și cu amănuntul sânt prețuri plafon și nu pot fi depășite de către vânzători. Întreprinderile petroliere pot comercializa cu ridicata și cu amănuntul produsele petroliere la prețuri mai reduse decât cele plafon, însă fără a majora prețurile pentru alți consumatori. Astfel întreprinderea, prin comercializarea gazului lichefiat la prețuri care depășesc prețurile prezentate de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, a obținut venituri suplimentare în sumă de 3772,1 mii lei.

22. De către SRL „Dominic” a fost admisă și încălcarea dispozițiilor pct. 4.8 a Metodologiei, potrivit căreia întreprinderile care desfășoară activitățile de import și comercializare a produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, cu cel puțin 3 zile înainte de punere în aplicare a noilor prețuri, sunt obligate să prezinte Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică calculele respective pentru a fi aprobate. Prin derogare de la rigorile stabilite, în perioada verificată, SRL „Dominic” a admis aplicarea de prețuri la comercializarea produselor petroliere cu ridicata, calculele cărora nu au fost prezentate Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, după cum prevede cadrul normativ.

23. La fel, în perioada de referință SRL „Dominic” a admis abateri de la cerințele legale imperativ stabilite pentru formarea prețurilor de



comercializare a produselor petroliere, fiind inclus în calculul cheltuieli neafectate activității licențiate, și în special: comisioane și adaosuri adiționale aplicate de intermediari la costul mărfurilor importate în sumă de 97,8 mii. lei; cheltuieli aferente dobânzii achitate pentru credite și împrumuturi ce nu țin de activitatea licențiată în sumă de 16 799,7 mii lei; cheltuieli de binefacere și sponsorizare în cuantum de 22,5 mii lei; cheltuieli privind amenzile și penalitățile achitate în valoare de 374,3 mii lei; cheltuieli privind remunerarea muncii, contribuții sociale și medicale a personalului administrativ, încadrate în alte activități decât cele licențiate, în sumă de 1032,3 mii lei. (f.d.7-22).

24.Față de cele ce preced, Colegiul Civil concluzionează, că textul Raportului susmenționat indică un șir întreg de încălcări a cadrului normativ-legal, admise de către

SRL„Dominic” pe parcursul activității. **Acest Raport nefiind contestat.** Prin acest raport s-au acceptat încălcările.

25.În motivarea hotărârii instanța de fond a invocat, că reprezentanții organului de control a Agenției Naționale de Reglementare în Energetică reieșind din acea concluzie la care au ajuns în Raportul privind controlul activității, indică, că în linii generale, SRL”Dominic” a respectat mecanismul și principiile de formare a prețurilor de comercializare. Completul notează în acest sens, că concluziile indicate în actul de control reprezintă poziția exclusivă a unei singure persoane, care în anumite circumstanțe poate fi subiectivă, din care considerent Consiliul de Administrație este în drept să decidă și asupra calității actului de control respectiv. Temei pentru inițierea procedurii judiciare de suspendare a licenței fiind Hotărârea Consiliului de Administrație al ANRE.

26.Totodată Completul consideră drept eronată concluzia instanței de fond, precum că Agenția Națională de Reglementare în Energetică nu a respectat procedura, prin neemiterea prescripției în vederea lichidării neajunsurilor constatate.

27.În acest context, Colegiul Civil remarcă, că efectuarea controlului planificat a activității agenților economici se realizează, în toate cazurile, cu referire la perioada de activitate anterioară. Relevante în acest sens fiind prevederile actelor normative ce reglementează controlul contabil și în special ale Legii contabilității nr. 113 din 27.04.2007, precum și art. 19 alin. (3) al Legii nr. 451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, controlul poate fi efectuat cel mult odată în an, fiind supuse controlului documentele contabile referitoare la perioadele de gestiune anterioare. Astfel, în cazul depistării unor încălcări ale prevederilor legale, operatorul economic poartă răspundere indiferent de faptul că acestea au fost admise anterior exercitării control.

28.La caz, documentele ce datează cu anul 2014 prezentate de companie și anexate la dosar precum: Raportul de audit pentru anul 2014, Decizia din 02.01.2014 privind includerea cheltuielilor de transport în prețul de realizare a gazului lichefiat, Politica de contabilitate, etc. - sunt irelevante cauzei și nu pot justifica încălcările constatate în activitatea companiei în perioada 2011-2013.

29.În acest sens, SRL”Dominic” a încălcat condițiile generale de activitate pe piața produselor petroliere, prevăzute imperativ la art. 12 al Legii nr. 401 din 30.07.2001 privind piața produselor petroliere și anume, (1) lit. b), prin nerespectarea obligației de a ține evidentă primară și contabilitate separată pe fiecare gen de activitate la transportarea, comercializarea cu amănuntul a produselor petroliere.

30. De asemenea, de către SRL„Dominic” au fost încălcate prevederile pct. 5.1 din Condițiile licenței în partea ce ține de calcularea prețurilor de comercializare cu ridicata a gazului lichefiat, întreprinderea a realizat comercializarea produselor petroliere cu depășirea prețurilor stabilite, nefiind prezentate calculele acestora spre avizare Agenției.

31.Prin urmare, aceste încălcări respective nu pot fi remediate retroactiv în condițiile în care politica de rentabilitate pentru anii 2011-2013 a fost închisă, iar prima instanță a desconsiderat dispozițiile pct. 11 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 2 din 28.05.2012, care stipulează că „ în cazul în care temeiul pentru sistarea activității este prevăzut de legea specială ce reglementează un gen concret de activitate pentru care s-a eliberat licența, emiterea prescripțiilor nu este necesară, iar alin.(2) prevede expres:”ca excepție nu este necesară și oportună emiterea prescripțiilor în cazul comiterii unor încălcări care nu pot fi remediate sau a căror remediere este neactuală sau imposibilă ”.

32.Justificarea SRL „Dominic”, potrivit căreia majorarea prețurilor în raport cu cele aprobate este determinată de cheltuielile de transport de la diferite depozite angro, Completul o consideră neîntemeiată. În sprijinul concluziei date, menționează, că în conformitate cu pct. 4.8 al Metodologiei calculării și aplicării prețurilor la produsele petroliere aprobată prin Hotărârea Agenției Naționale de Reglementare în Energetică nr. 263 din 05.10.2007, înainte cu 3 zile de aplicarea noilor prețuri, SRL”Dominic” era obligat să prezinte Agenției spre examinare calculația noilor prețuri, care includ taxele de transport.

33.Referitor la creditele contractate de către SRL„Dominic”, Colegiul Civil menționează că mijloacele financiare împrumutate nu au fost destinate activității sale licențiate, fiind ilegală includerea dobânzilor aferente, la formarea prețurilor la produsele petroliere comercializate de către SRL „Dominic”.

34.Astfel, potrivit Metodologiei sus-indicate, în prețul de comercializare a produselor petroliere în calitate de cheltuieli operaționale, pot fi incluse dobânzile aferente creditelor bancare și împrumuturilor, necesare pentru activitatea licențiată de import și comercializare cu ridicata a produselor petroliere.

35.Prin urmare, includerea dobânzilor la creditele respective în prețurile de comercializare a produselor petroliere de către intimat, a fost absolut neîntemeiată.

36.În această ordine de idei, dat fiind faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanța de judecată ierarhic inferioară, verificarea suplimentară a cărora dovezi nefiind necesară, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, a casa hotărârea primei instanțe și a pronunța o nouă hotărâre.

37. Colegiul civil consideră necesar să suspende pe un termen de două luni licența seria AA nr.064673 din 04.02.2010, pentru genul de activitate importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat, titularului SRL”Dominic” .

În conformitate cu art.385 alin.(1) lit.c), art.390 CPC, Colegiul civil,

#### d e c i d e :

Se admite apelul declarat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.

Se casează hotărârea Judecătorei Râșcani, mun.Chișinău din 22.10.2014 și se pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Se suspendă pe un termen de două luni licența seria AA nr.064673 din 04.02.2010, pentru genul de activitate importul și comercializarea cu ridicata a gazului lichefiat, titularului SRL”Dominic” .

Decizia este definitivă și executorie de drept, dar este cu drept de recurs în termen de două luni la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova.

Președintele ședinței :

A.Panov

Judecătorii :

A.Nogai

A.Minciuna